

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtak in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 8 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležnika „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. — Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Zahvala.

Čenjenim volilcem kozjanskega, brežiškega in sevniškega okraja se iskreno zahvaljujem za zaupanje, ki so mi ga izkazali dne 21. t. m. s tem, da so oddali za me svoje glasove. Obetam, da se bom trudil, z neumornim delom poplačati izkazano mi zaupanje.

Na krščansko delo za slovensko ljudstvo!

Dr. Frano Jankovič,
deželni poslanec.

Na tretji slovenski katoliški shod!

Velikanska bo udeležba na III. slovenskem katoliškem shodu v Ljubljani. Že dosedaj se je prijavilo nad 7000 udeležencev, ki imajo že vsi vstopnice. Jako mnogo bo zastopanih društev, društvenih zastav je že okoli 40 prijavljenih; nekatera društva pošljejo pevske zborove.

Slovenski Štajerci! Pobitimo tudi mi v velikem številu na katoliški shod v belo Ljubljano! Ne zaostanimo za drugimi deželami! Pokažimo z veliko udeležbo svojo vzajemnost z brati iz drugih slovenskih kronovin.

Štajerci se odpeljemo z vlakom, ki gre v nedeljo dne 26. t. m. ob 5. uri 35 minut zjutraj iz Maribora. Udeležniki na posameznih postajah se nam pridružijo. S tem vlakom se pripelje tudi šoštanjska narodna godba!

Na veselo svidenje na III. slovenskem katoliškem shodu!

LISTEK.

GOVOR

prevz. g. dr. Mihaela Napotnik, kneza in škofa Lavantinskega,

v prvi javni seji škofijske sinode, na praznik sv. Kajetana dne 7. avgusta 1906.

Vse premorem v njem, kateri me dela močnega. (Filipj. 4, 13).

Častiti dušni pastirji!

V tej prvi slovesni seji je moja vroča želja, govoriti vam svete besede, ki bi vam mogle koristiti z ozirom na mašniško življenje in na pastirsko službovanje. Vse besede, ki jih hočem zdaj govoriti, izvirajo samo iz tega edinega namena: pouspešiti kolikor moč svoje lastno in vaše in naših vernikov zveličanje. Govoril bom z božjo pomočjo o težkočah in prijetnostih življenja dušepastirskega, o bridkostih in sladkostih življenja duhovniškega.

Moj nauk ni moj, ampak tistega, kateri me je poslal. (Jan. 7, 16).

V Gospodu ljubljani bratje in sinovi!

Po grehu so naši prvi starši izgubili prvotno blaženost. Od tedaj je usoda zemljanov taka, da nihče na tem svetu ne more uživati nekaljene sreče. Dobremu je pridejano hudo, veselje se družiti z žalostjo, radost ima s seboj bridkost. Vsak posamezni

Zaupni shod v Mariboru.

Danes dne 23. t. m. se vrši shod spodajštajerskih in koroških zaupnikov v Mariboru, da se posvetujejo glede dogodkov v državnozbornem odseku za spremembo volilne pravice in glede nadaljnjega postopanja naših poslancev v državnem zboru v tej zadevi.

Shod je sklican od „Slov. društva“ v Mariboru z odkritim in poštenim namenom, spraviti luč v vse zamotane dogodke ter za postopanje v bodočnosti doseči edinstvo in složnost.

Vsled tega smo bili seveda za shod ter tudi vabili nanj. V zadnjem času pa nam prihajajo poročila, da hočejo nekateri — in tega ni društvo krivo — izrabljati današnji shod za kako izjavo proti „Slovenski ljudski stranki“ ali pa proti III. slovenskemu katoliškemu shodu.

Za vsak slučaj že danes izjavljamo, da bi morali nastopiti proti vsakemu takemu sklepu, ki bi bil storjen v označenem smislu, in da ne moremo pripoznati shodu pravice, ustvarjati take sklepe.

Slovenskim udom štajerskih krajnih in okrajnih šolskih svetov!

Deželno žensko učiteljsiše v Mariboru izroča letos prvič ljudski šoli svoj material, prve kandidatnje pošilja v svet. Vspričo učnega načrta tega zavoda se je bati, da ta material za slovenske ljudske šole nima dovolj znanja v slovenščini, da torej za iste ni sposoben. Z verodostojnega vira imamo zagotovilo, da še celo Slovenke isto znanje v materinščini, ki so ga z doma, z ljudske šole v

človek ima svoje ugodnosti in prijetnosti, vsakateriga pa tlačijo tudi neugodnosti in težave.

Katoliški duhovnik nikakor ni izvzet od tega splošnega pravila; da, celo prvo mesto zavzema v tem oziru med drugimi ljudmi. Glej, kaj je v našem duhovniškem stanu žalostnega in veselega, kaj težavnega in zveličavnega, kaj naporenega in tolažljivega!

1. Prostost, storiti, kar se komu zljubi, vobče štejejo med najiminentnejše dobrine tega življenja. To mnenje pač nikdar ni bilo tako globoko ukoreninjeno v sredi človeških, kakor ravno dandanes, ko odmeva beseda prostost iz vseh ust, pa se premljeva po raznovrstnih zborovanjih, knjigah in spisih. Ne redkoma se zamenjuje prostost z brezmejno razuzdanostjo, ki preobrača pravi red v stvarstvu.

Stališče katoliškega duhovnika je ravno, kar se tiče prostosti, na videz zelo neugodno. On se namreč mora skrbno varovati ne samo vsega, kar je po božjih in človeških postavah prepovedano, tudi ne samo onega, kar ima na sebi kakoržekoli znak lahkomišelnosti ali pa ničurnosti; marveč on si mora tudi mnogo takega odreči, kar je poštenemu možu med svetom dovoljeno. Duhovniku je naravna svoboda na raznovrsten način omejena po cerkvenih postavah in po terjatvah njegovega vzvišenega poklica.

Ta reč je obče znana, in ni, da bi natanje o njej govoril.

Ni ga namreč, ki ne bi znal, da so svobodi katoliškega duhovnika glede na njegove besede in dejanja mnogo ožje meje postavljene, kakor človeku

ta zavod seboj prinesle, tu pozabljajo, zgubijo, kakor tudi ni milje na istem v prospeh slovensko narodnemu razvoju gojenk. Ker je pa vspeh šole predvsem odvisen od kakovosti učiteljstva, opominjamo krajne in okrajne šolske svete na veliko nevarnost, ki preti naši ljudski šoli, če se na istej učnega jezika nevešče, narodno mlačne ali celo sovražne učiteljske moči nastavlja. In to se bo zgodilo, če ne budimo, če spimo! Zakaj če hoče kak okrajni glavar koga na gotovo šolo, kjer je kakšno nedofinitivno mesto prazno, s posebnih namenov spraviti, podeli se mu ista služba prezidijalno; čá, še celo definitivno nameščanje se tako n' postavno češče prepriči. Glavar namreč naroči, da se dotičnemu „ljubljenec“ kar v pisarni napiše dekret in s tem je nastavljen. To pa, ker okrajni šolski nadzornik rad ali nerad kot vdani sluga svojega gospoda ve, da mu je molčati, ker on na tak način včasih sam glavarja posnema in pa ker okr. glavar sam tudi ve, kaj mu je formalno še storiti: on bo namreč v prihodnji seji okrajnega šolskega sveta med svojimi prijavi malomarno naznanil, da se je ta in ta kot suplentna ali provizorična učiteljska moč na šoli že namestila in vsi navzoči člani bodo molče tako imenovanje odobrili.

Tako je ljubljenec na varnem, ne da bi bila služba v smislu § 1 dež. zak. z dne 17. maja 1877 št. 15 razpisana, torej ne da bi se bila konkurenca omogočila, ne da bi bil kraj. šol. svet v smislu § 5 istega zakona svoje mnenje o prošnikih izraziti mogel, ne da bi bil razon okr. glavarja in okr. šolskega nadzornika kateri član okr. šolskega sveta spričeval, kvalifikacijo prošnika pred oči dobil, ne da bi bil v smislu § 14 cit. zak. in § 27 točka 8 dež. zak. z dne 8. februarja 1869 št. 11 okrajni šolski svet (to je sklepčna ta korporacija v seji, ne pa njen predsednik sam) službeno mesto nestalno namestil, oziroma ne da bi bila ista korporacija v smislu § 5 naredbe štaj. dež. šol. sveta z dne 27. novembra 1902 št. 12. 215 supleta (suplentinja) nastavila bila — marveč okr. glavar kot predsednik okr. šol. sveta, podtakniviši zadevi nikakor ne obsto-

drugega stanú. Duhovnik, zlasti pa še dušni pastir, je v svoji vesti ne redkoma zavezan, da se varuje najnedolžnejših stvari, ako se o njih slabo sodi, ali pa se zdi, da bi mogle biti povod pohujšanja za bolj slabotne. Jasno razpravlja o tej reči sv. Pavel v svojem prvem listu do Korinčanov na osmem poglavju, ki sklepa z velepomembnim stavkom: Če jed pohujša mojega brata, ne bom jedel mesa vekomaj, da svojega brata ne pohujšam. (I. Kor. 8, 13).

In sveti Tridentinski zbor, opominjajoč klerike, poklicane v delež Gospodov: naj tako uravnajo svoje življenje in obnašanje, da se ne bo opazovalo na njih nič, kar bi ne bilo resnobno, zmerno in sveto; brez pomisleka trdi, da so tudi malenkostni pregreški pri njih primeroma zelo veliki. (Seja XXII. pogl. 1. o reformaciji). O kolikatoika omejitev zlate prostosti!

Še večjega pomena, kakor do sedaj povedano pa je to, da je katoliško duhovništvo po ostri postavi zavezano, živeti vzdržno in deviško-čisto. Nasvet božjega Zveličarja, nauk apostolov, vzgled svetnikov in pa trdno prepričanje, da more ne-oženjeno, deviško duhovništvo najuspešneje delovati za vernost, poštenost in pobožnost: vse to je sveto Cerkev nagnilo, da zahteva od vseh, ki se posvetijo vzvišenemu mašniškemu stanu, deviško življenje, da terja neprestano čujočnost nad počutki, da zapoveduje nepretrgan boj zoper nagnjenja pokvarjene človeške narave. To je stvar, s človeškega stališča zelo težavna, stvar, ki terja izredno utrjenost v čednosti!

Dalje prihodajič.

Današnja številka ima „Naš dom“ kot prilogo.